

Lekcja 36

Temat:

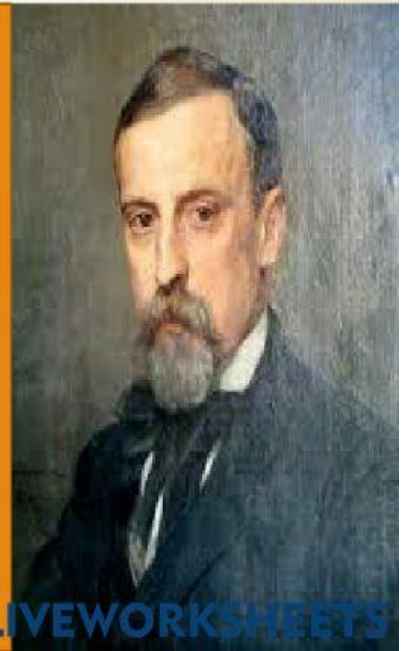
Wiara w postęp i naukę,
czyli w świecie pozytywistów.
Epoka wielkich wynalazków.

POZYTYWIZM: RAMY CZASOWE EPOKI - 1864 - 1890

Człowiek pozytywizmu

- Pracuje zawodowo
- wierzy w zdobycze nauki
 - Społecznik
 - Racjonalista
- Ceni wykształcenie

WAŻNE POJĘCIA

- **SCJENTYZM** – WIEDZA TO POTĘGA
- **EWOLUCJONIZM** – WSZYSTKIE FORMY PODŁĘGAJĄ PRAWU EWOLUCJI, CZYLI NIEUSTANNEJ PRZEMIANIE I ROZWOJOWI
- **UTYLITARYZM** – UŻYTECZNOŚĆ
- **ORGANICYZM** – IDEA WSPÓŁPRACY
- **PRACA ORGANICZNA** – KAŻDA GRUPA SPOŁECZNA MUSI DOBRZE FUNKCJONOWAĆ, ŻEBY PAŃSTWO SIĘ ROZWIJAŁO
- **PRACA U PODSTAW** – POSTULAT KSZTAŁACENIA I POPRAWIANIA DOLI NAJBIEDNIEJSZYCH WARSTW SPOŁECZNYCH – CHŁOPÓW I ROLNIKÓW
- **EMANCYPACJA KOBIET** – RÓWNOUPRAWNIENIE KOBIET
- **ASYMILACJA ŻYDÓW** – INTEGRACJA MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH Z POLAKAMI

Realizm

- Ukazywanie prawdy o społeczeństwie i człowieku
- Zgodność świata przedstawionego ze światem realnym
- Mimetyzm – świat przedstawiony taki sam jak świat rzeczywisty

Naturalizm

- Determinizm
- Bohater to „brutalnie prawdziwy człowiek”, manifestujący swą zwierzęcość
- Życie miejskie, fabryki, ulice, kopalnie
- Fotograficzny sposób zapisywania rzeczywistości

Pozytywizm

HASŁA

- PRACA U PODSTAW
- WYKSZTAŁCENIE NIEWYKSZTAŁCONYCH
- RÓWNOUPRAWNIENIE KOBIEC
- ASYMILACJA ŻYDÓW
- KULT PRACY

DO KOŃCA XIX W.

- KULT NAUKI I TECHNIKI

- PRACA ORGANICZNA

HENRYK SIENKIEWICZ

1846-1916

„W PUSTYNI I W PUSZCZY”
powieść przygodowa

STAS TARKOWSKI
I NEL RAWLISON

„Quo vadis”
powieść historyczna

MIKOŚĆ WINICJUSZA I LIGIA
NA TLE WYDARZEŃ HISTORYCZNYCH

„KU POKRZEPNIENIU SERC”

++++

1905

NAGRODA
NOBELA

„LATARNIK”
nowela

- ↳ krótki utwór
- ↳ jednowątkowy
- ↳ wyraźny punkt kulminacyjny
- ↳ bohater: Skamirski

- TULACZKA
- SAMOTNOŚĆ
- MIŁOŚĆ DO OJCZYZNY

BOLESŁAW PRUS

WŁ. ALEKSANDER GŁOWACKI

„KATARYNKA”
nowela

PAN
TOMASZ

NIEWIDOMA
DZIEWCZYŃKA

LIVEWORKSHEETS

METODY TWÓRCZE

REALIZM

BOLESŁAW PRUS
ELIZA ORZESZKOWA
HENRYK SIENKIEWICZ
Honoriusz Balzak

Trzecioosobowy,
wszechwiedzący narrator

Bohaterowie –
zwyczajni ludzie

NATURALIZM

EMIL ZOLA
ADOLF DYGASIŃSKI

Realistyczny świat
przedstawiony

Język – przejrzysty,
zindywidualizowany,

Powieść realistyczna

Na podstawie powyższych dzieł wskaż określenia charakteryzujące malarstwo realistyczne – a pośrednio też poetykę realizmu w literaturze

	Praca i trud
	Bohater niezwykły, heroiczny, przewodnik, wieszcz
	Natura groźna dla człowieka, pełna tajemnic, nieokreślona
	Drobiazgowość
	Poetyka wyniosłości
	Elementy brzydoty
	Codziennność, błahość, przyziemność, pospolitość
	Typowe wyobrażenie, np. wsi czy miasta
	Plan pierwszy eksponując samotność i tragizm człowieka
	Bohater reprezentatywny dla swojej warstwy społecznej, za

Asymilacja mniejszości
narodowych

Emancypacja
kobiet

Praca u podstaw

Praca
organiczna

postulat zintegrowania ich z polskim społeczeństwem. Dotyczył przede wszystkim Żydów, którzy zachowywali wyraźną odrębność religii, języka, a nawet stroju.

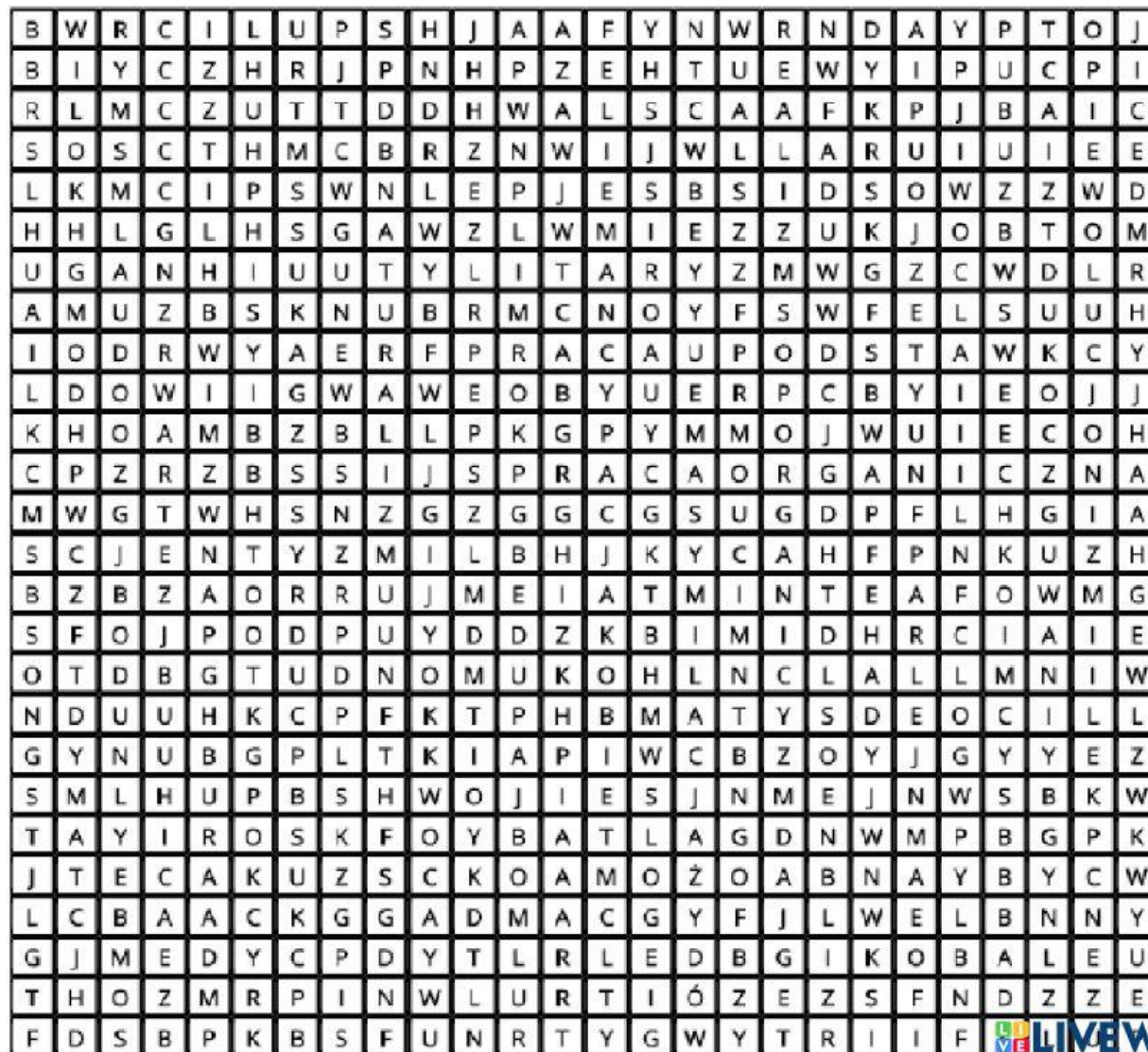
działania mające na celu rozwój gospodarczy ziem polskich (wspieranie handlu, przemysłu itp.). W działaniach tych miało brać udział całe społeczeństwo, postrzegane jako żywy organizm. Pozytywiści zachęcali do pomnażania osobistego majątku, widząc w tym korzyść dla kraju, np. dzięki tworzeniu nowych miejsc pracy (hasło „rozumnego egoizmu”)

idea stawiająca sobie za cel podwyższenie poziomu życia oraz wykształcenie warstw najuboższych, aby mogły się one stać pełnoprawnymi częściami organizmu społecznego. W szczególności wzywano do szerzenia oświaty wśród chłopów

hasło ich równouprawnienia społecznego (umożliwienie podejmowania pracy zawodowej i dostępu do wyższego wykształcenia). Edukacja kobiet była w tym czasie ograniczona do nauki w domu lub na pensjach dla dziewcząt. Represje po upadku powstania styczniowego (m.in. zesłania na Syberię) zmusiły kobiety do samodzielnego utrzymywania rodzin, ale brak kwalifikacji utrudniał satysfakcjonującą ich aktywność zawodową.

Zaznacz idee pozytywizmu

Idee romantyzmu		Idee pozytywizmu	
sztuka i ludzka działalność powinna przynosić pożytek społeczeństwu	przekonanie o wybitnej roli jednostki	ufanie intuicji i przeczuciu	zamiłowanie do fantastyki i ludowości
spojrzenie na świat z punktu widzenia istoty podlegającej ewolucji biologicznej	głoszenie idei pracy organicznej	głoszenie idei mesjanistycznych	zaufanie do nauki opartej na doświadczeniu

SCJENTYZM
 EWOLUCJONIZM
 UTYLITARYZM
 ORGANICYZM
 REALIZM
 NATURALIZM
 PRACAORGANICZNA
 PRACAPODSTAW
 EMANCYPACJAKOBIET
 ASYMILACJĄŻYDÓW